

Annual Conference on Higher Education Development in Afghanistan (2024)

Reforms in the Process and Criteria of Quality Assurance and Accreditation in Higher Education

PROGRAM & ABSTRACT BOOK

Annual Conference on Higher Education Development in Afghanistan

ACHEDA-2024

Reforms in the Process and Criteria of Quality Assurance and Accreditation in Higher Education

PROGRAM & ABSTRACT BOOK

15 January, 2025

About Kardan University

Kardan University is the first and leading private University in Afghanistan. Established in 2002, the University aims to inspire academic and professional excellence. Besides national accreditation, Kardan University is accredited by the International Accreditation Council for Business Education (IACBE) and is the only member of Afghanistan on the Global Business School Network (GBSN). Kardan University is leading innovative approaches toward excellence in academic and research initiatives. The University focuses on improving teaching and learning quality, strengthening applied research capabilities, and enhancing its international research partnerships as part of its five-year strategic plan (2021-2025). Kardan University has forged collaboration and partnerships with multiple national and international institutions, including accreditation bodies, colleges, universities, and leading industry partners.

Vision:

In the spirit of excellence, aspiring for knowledge and growth.

Mission:

A vibrant university inspiring academic and professional excellence.

We welcome you to the "Annual Conference on Higher Education Development in Afghanistan" (ACHEDA-2024), organized by Kardan University, Kabul, Afghanistan. This conference aims to provide a forum for researchers to collaborate, share their work, reflect, brainstorm, network, and discuss reforms in the process and criteria for quality assurance and accreditation in higher education. We hope that ACHEDA-2024 will be an outstanding experience.

This conference would not have been possible without the contributions of paper presenters/authors, reviewers, editorial board members, and conference organizers. We appreciate their cooperation and gratefully acknowledge their remarkable support.

Welcome to ACHEDA-2024!

About ACHEDA-2024

Kardan University's Center for Higher Education Development (CHED) is pleased to organize its Annual Conference on Higher Education Development in Afghanistan (ACHEDA) under the theme of "Reforms in the Process and Criteria of Quality Assurance and Accreditation in Higher Education". In this conference, academicians, researchers, experts, and members of universities are invited to present their research on the conference themes so that the policy, process, and quality assurance criteria in Afghanistan are aligned with global standards.

Objectives of ACHEDA-2024

- Improving the standards of quality assurance and accreditation of Afghanistan's higher education sector;
- -Evaluation of quality assurance and accreditation standards in Afghanistan;
- Evaluation of the international quality assurance and accreditation standards and assessment of the feasibility of incorporating them in Afghanistan; and
- Promoting applied research in Afghanistan and providing a platform to researchers.

Conference Themes

- Assessment of the status of the public and private higher education sector of Afghanistan; key factors behind the state of affairs in the higher education sector; regional and global innovations and experience in higher education; the link between education and job market, the opportunities, strategies, and challenges of integrating international practices into Afghanistan's higher education.

- Evaluation of Afghanistan's quality assurance process and criteria; logic, implementation, effectiveness, and contribution of the quality assurance process to higher education standardization; alignment of quality assurance criteria and goals with job market needs; the role of transparency and clarity of the standards in obtaining the objectives.
- Global quality assurance frameworks and accreditation standards; salient features of the international approaches, lessons learnt globally, and the opportunities, strategies, and challenges for implementing international best practices in Afghanistan.
- Quality assurance and technology; the link between quality assurance standards and the autonomy of educational institutions; the influence of quality assurance criteria and standards on fostering creativity and innovation in the higher education sector.

د لوړو زده کړو د کيفيت تضمين او اعتبارورکولو پروسې او معيارونو ارزوني ملي كنفرانس

د كاردان پوهنتون اړونـد د لـوړو زده كـړو د پراختيـا مركـز (CHED) پـه پـام كـې لـري، چې د خپلو ستراتيژيکو اهدافو او د لوړو زده کړو په پرمختگ کې د کيفيت د تضمين او اعتبــار ورکولــو د پروســې د اهميــت پــه نظــر کــې نيولــو، خپــل کلنــی د لــوړو زده کــړو د پراختیــا کنفرانــس (ACHEDA) د "لــوړو زده کــړو د کیفیــت تضمیــن او اعتبــار ورکولــو پروسى او معيارونو ارزونه" تىر عنوان لانىدې ترتيب كېږي. په دې مىلي كنفرانىس كىي به د هېواد د پوهنتونونو او لوړو زده کړو مؤسساتو څخه پوهان، متخصصين، د علمي كادر غـري، او د سـكتوري اداراتـو او بنسـټونو اسـتازي د كنفرانـس د محورونـو پـه اړه خپلې څيړنيـزې مقالـې وړانـدې كـړي، تـر څـو پـه افغانسـتان كـې د كيفيـت د تضميـن پالیسی، معیارونه، او پروسی د نړیوالو معیارونو سره سم په داسې توگه تنظیم شي چې تحصيلي بنسټونه له هېواد سربيره په سيمه ايزه او نړيواله کچه با اعتباره شي او د افغانستان لـ وړې زده کـ ړې د هيـ واد اړتيـاوو تـه ځـ واب وويـ الاي شي.

د کنفرانس موخې

۱. په افغانستان کې د لوړو زده کړو سکتور د کيفيت پياوړي کول او اعتبار لوړول،

۲. په افغانستان کې د کيفيت د تضمين او اعتبار ورکولو د معيارونو ارزونه،

٣. په نړۍ کې د کيفيت د تضمين او اعتبار ورکولو د مروجو معيارونو ارزونه او په افغانستان کې د هغـوي د پـلي کولـو فرصتونـو، لارو چـارو او خنډونـو ارزونـه او

۴. د لوړو زده کړو په سکتور کې د تطبيقي علمي څېړنو ترويج.

د كنفرانس كليدي محورونه

۱. د لـوړو زده كـړو د دولتـي او خصـوصي سـكتور د وضعيـت ارزونـه، د يـاد وضعيـت بنستيز عوامل، په سيمه او نړۍ کي د لوړو زده کړو سکتور نوښتونه او تجارب، د لـوړو زده كـړو او كاري فرصتونـو ترمنـځ د تړاو ارزښـت او لارې چـارې، د افغانسـتان د لوړو زده کېړو سکتور کېي د نړيوالـو تجاربـو د پـلي کولـو فرصتونـه، لارې چـارې او خنډونـه. ۲. په افغانستان کې د کيفيت د تضمين پروسه او معيارونه، د يادو معيارونو د تطبيق او پلی کېدو ارزونه، د يادو معيارونو شاليد او مؤثريت، د معيارونو كفايت او د لوړو زده کړو په معياري کېدو کې د دوې ونه، د تضمين کيفيت معيارونو او د کار بازار تر منځ تړاو، د کيفيت تضمين پروسې په ترويج کې د شفافيت او معيارونو د وضاحت ارزنست.

٣. په نـړۍ کـې د کيفيت د تضميـن بنسـټونه او د ارتقـاء معيارونـه، پـه افغانسـتان کـې د يادو معيارونو د پلي كولـو فرصتونـه، لارې چارې او خنډونـه، لـه نړيوالـو معيارونـو او تجاربو ترلاسه کېدونکي درسونه، په نړۍ کې د کيفيت د تضمين ماډلونه او د يادو ماډلونـو مهمـي ځانگړنـي، پـه افغانسـتان كـي د يـادو ماډلونـو د پـلي كېـدو فرصتونـه او لاري چاري.

۴. تضمين كيفيت او تكنالوژي، د تضمين كيفيت معيارونه او د تحصيلي نهادونو اکاډميک او اداري استقلاليت، د تضمين کيفيت معيارونـه او پـه نهادونـو کـي د خلاقيت او ابتكار روحيه.

کنفرانس ملی ارزیابی پروسه و معیارهای تضمین کیفیت و اعتباردهی تحصيلات عالى

مركز انكشاف تحصيلات عالى يوهنتون كاردان (CHED)، با توجه به اهداف استراتژیک این یوهنتون و پا در نظرداشت اهمیت تضمین کیفیت و اعتباردهی در انکشاف تحصیلات عالی، در نظر دارد تا، کنفرانس سالانه توسعه تحصیلات عالی (ACHEDA) خویش را تحت عنوان " كنفرانس ملي ارزيايي پروسه و معيارهاي تضمين كيفيت و اعتباردهي تحصيلات عالى" برگزار كند. در اين كنفرانس، متخصصین، محققان، اعضای کادر علمی یوهنتونها و موسسات تحصیالات عالی و نمایندگان ادارات سکتوری مقالات علمی خویش را بر محورهای کنفرانس ارائه خواهند کرد، تا پالیسی، پروسه و معیارهای تضمین کیفیت در افغانستان در مطابقت با معیارهای جهانی به گونهای تنظیم گردند که نهادهای تحصیلات عالی، ضمن اعتبار ملي، از اعتبار در سطح منطقه و جهان نيز برخوردار گردند و تحصيلات عالمي یاسےخگوی نیازهای کشور باشد.

اهداف كنفرانس

- ١. تقويت كيفيت و اعتبار سكتور تحصيلات عالى افغانستان،
  - ۲. ارزیابی معیارهای تضمین کیفیت و اعتباردهی افغانستان،
- ۳. ارزیایی معیارهای جهانی تضمین کیفیت و اعتباردهی و بررسی فرصتها، چالش های و راهکارهای تطبیق آنها در افغانستان، و
  - ۴. ترویج تحقیقات علمی کاربردی در سکتور تحصیلات عالی.

محورهای کلیدی کنفرانس

١. ارزيابي وضعيت سكتور دولتي و خصوصي تحصيلات عالي، عوامل اساسي اين وضعیت؛ نـوآوری و تجربیات سکتور تحصیلات عالی در منطقه و جهان؛ ارزشها و راهکارهای ارتباط بین تحصیلات عالی و فرصتهای شغلی؛ فرصتها، راهکارها و موانع اجرای تجربیات جهانی در سکتور تحصیلات عالی افغانستان. ۲. پروسه و معبارهای تضمین کیفیت در افغانستان، ارزیایی تطبیق این معبارها، یس منظر و اثر بخشی تطبیق معیارها، کفایت معیارها و نقش آنها در معیاری شدن تحصيلات عالى؛ ارتباط بين معيارهاي تضمين كيفيت و بازار كار؛ اهميت شفافيت و وضاحت معيارها در ترويج پروسه تضمين كيفيت.

٣. نهادها و معیارهای ارتقای تضمین کیفیت در جهان؛ فرصتها، چالش ها، و راهکارهای اجرای این معیارها در افغانستان؛ دروس که از معیارها و تجربیات جهانی مى توان آموخت؛ مدلهاى تضمين كيفيت در جهان و ويژگى هاى مهم اين مدلها؛ فرصتها و راهكارهاي اجراي اين مدلها در افغانستان.

۴. تضمین کیفیت و تکنالوژی؛ معیارهای تضمین کیفیت و استقلالیت اکادمیک و اداری نهادهای تحصیلی؛ معیارهای تضمین کیفیت و روحیه خلاقیت و ابتکار در نهادهای تحصلات عالى.

Keynote Speaker Dr. Ahmad Khalid Hatam

Dr. Ahmad Khalid Hatam, Chancellor of Kardan University, holds PhD in Islamic Law and Jurisprudence from the International Islamic University Islamabad. He has taught at IIUI and worked at its research wing, the Islamic Research Institute, where he worked under the supervision of the renowned Islamic scholar Dr. Zafar Ishaq Ansari. Dr. Hatam has published in national and international journals on issues related to Shariah and law, as well as human rights and humanitarian law. In addition, Dr. Hatam fulfils the responsibilities of Chairman of the Board of Supervisors, Bank-e-Millie Afghan (BMA), Trainer Arbitrator at Afghanistan Center for Commercial Disputes Resolution (ACRD), Member ADR Commission of International Chamber of Commerce-Afghanistan (ICC Afghanistan); Member Afghanistan Cricket Board (ACB), and consultant to various national and international organizations.

Agenda of the **Conference**

Time	Programme	Venue
8:30 AM – 9:00 AM	Guest Registration	Conference Hall Lounge
9:01 AM - 9:06 AM	Recitation of the Holy Quran	Conference Hall
9:07 AM - 9:12 AM	Opening Remarks Mr. Khawaja Jamshid Seddiqi Vice Chancellor (Academics)	Conference Hall
9:13 AM - 9:18 AM	Keynote Address Dr. Ahmad Khalid Hatam, Chancellor, Kardan University	Conference Hall
9:19 AM - 9:29 AM	CHIEF GUEST Remarks	Conference Hall
9:30 AM - 9:40 AM	GUEST OF HONOUR Remarks	Conference Hall
9:41 AM - 9:51 AM	SPECIAL GUEST Remarks	Conference Hall
9:51 AM- 10:00 AM	Shield Distribution to Guests	Conference Hall
10:01 AM -10:30 AM	Tea Break	Conference Hall Lounge
10:31 AM – 01:00 PM	Paper 1. الايت المحديث المحد	Main Conference Hall

Paper 8. د افغانســتان پــه پوهنتونونــو کــې د کيفيــت د تضميــن او اعتبــار ورکوونــې پروســې د يوولــس گونــو معيارونــو د تطبيــق ارزونــه عبدالجبار وحدت Paper 9. تحلیل مقایسوی پروسه های اعتباردهی در افغانستان و کشورهای آسیای مرکزی احمد زبير فرمان Paper 10. بررسي نقش برنامه هاي تضمين كيفيت و اعتباردهي در بهبود شاخص هاي آموزشي و امور اداري پوهنتون البيروني اسدالله آريا Paper 11. د لوړو زده کړو نظام د ضُعف عوامل او کيفيت د تضمين د معيارونو د پلي کولو داكتر محمد عثمان روحاني Paper 12. Platforms for Digital Learning for University Students in Afghanistan: Challenges, Impact and Sustainable Solutions Hamza Atifnigar Paper 13. په پوهنتونونو کې د کيفيت تضمين او اعتبار ورکونې پروسې ته ژمنتيا: د اسلامي شریعت له انده حسام الدين رحيم زي Paper 14. د لوړو زده کړو بنسټونو د کيفيت په تضمين باندې د ټکنالوژۍ اغېزې عبدالحق وفا او صفى الله محبت 01:00 PM - 2:00 PM Lunch and Namaz Break Session 2: Quality Assurance and Accreditation in Higher Education-II Paper 1. مدل AUN برای دستیابی به اهداف تضمین کیفیت در سطح برنامه: تحلیل و ارزيابىي دوكتور باز محمد فروغ Paper 2. په افغانستان کې د کیفیت لوړونې پروسې شالید او موثریت ته لنډه کتنه محمدساقي عادل Paper 3. په نېړۍ کې د کيفيت د تضمين ماډلونه او په افغانستان کې د يادو ماډلونو د پلي كيدو فرصتونه، ستونزي او حل لاري حسيب الله ايازي، حميد الله رحيمي، نقيب الله اميري او عصمت الله نيكزاد Paper 4. په پوهنتونونو کې د اکاډميک اعتبار ورکوني پروسه او د استادانو د نوښتيزو برنامو محمدحسين مياخبل او حسيب الله ايازي

Paper 5. Role of the Academic Leadership in Achieving Accreditation of Universities: An Analysis

Najibullah Faiez

Paper 6. Challenges and Opportunities of Quality Enhancement from the Perspective of Faculty and Staff at Logar Institution of Higher Education: An Assessment Mohammad Sarwar Haqparst, Mohammad Javid Stanikzai & Shafiqullah Shafaqat

Paper 7.

بررسى تأثير معيارات تضمين كيفيت بر پيشرفت تحصيلي محصلان عنايت الله حميدي

Paper 8.

نقش تکنالوژی در تطبیق معیارهای تضمین کیفیت با تأکید بر معیار ششم (تحقیق) ملا جان رحماني

Paper 9.

بررسي رابطه بين معيارهاي تضمين كيفيت تحصيلات عالى افغانستان سید طاهر موسوی و محمد سعیدی

Paper 10. Addressing the Challenges of Measurability and Marks Distribution in the Ministry of Higher Education's Quality Assurance Checklist in Afghanistan.

Mr. Riaz Ahmad Ziar, Mr. Muhammad Haleem, Mr. Mirwais Shirzad

03:31 PM – 03:45 PM	Asr Namaz	Masjid
03:46 PM - 04:00 PM	Distribution of Certificates	Conference Hall
04:01 PM – 04:15 PM	Closing Remarks Dr. Ahmad Khalid Hatam	Conference Hall
04:16 PM – 04:30 PM	Team and Networking	Conference Hall

ACHEDA-2024 Conference Secretariat

Conference Patron

Dr. Ahmad Khalid Hatam

Conference Chairman

Mr. Khawaja Jamshid Seddiqi

Secretary

Dr. Peerzada Tufail Ahmad

Members

Dr. Mohd Asif Shah

Dr. Kalimullah Khan

Dr. Muhammad Fayaz

Dr. Sayed Amir Alawi

Mr. Shabeer Ahmad Lal

Mr. Mohammad Sabaoon Khan

Editorial and Reviewers Board

Dr. Mohd Asif Shah

Dean, Faculty of Economics, Kardan University

Dr. Kalimullah Khan

Assistant Professor, Faculty of Economics, MBA, Kardan University

Dr. Muhammad Fayaz

Assistant Professor, Faculty of Economics, MBA, Kardan University

Dr. Ahsanullah Yunas Mahmoud

Lecturer, Faculty of Computer Sciences, Kardan University

Dr. Qudrattullah Omerkhel

University of Education, Kabul

Mr. Riaz Ahmad Ziar

Academic Administrator, Faculty of Computer Sciences, Kardan University

Mr. Mohammad Reza Darmani

Academic Administrator, Department of Judiciary and Prosecution, Kardan University

Mr. Moheburahman Rahmany

Assistant Professor, Faculty of Law, Kardan University

Mr. Zabihullah Barekzai

Academic Administrator, Graduate Programs, Kardan University

Mr. Matiullah Aryanpor

Academic Administrator, Political Science, Kardan University

Mr. Ashabudin Halimi

Assistant Professor, Political Science, Kardan University

Organizing Team Members

- Mr. Faisal Hashemi
- Mr. Fateh Gul Shinwari
- Mr. Sharif Sharifi
- Mr. Mohibullah Shaghsy
- Mr. Mujeeb Sharifi
- MIS Team
- IT Team
- Mr. Abdullah Emran

Book of **Abstracts**

بررسی مقایسوی پروسهها و معیارهای تضمین کیفیت در افغانستان و مالیزیا

خواجه جمشيد صديقي

چکیده

تحصيلات عالى نقش اساسى در توسعه و پيشرفت كشورها دارد، تضمين كيفيت و اعتباردهیی به عنوان فرآیند بهبود کیفیت تحصیلات عالی از اهمیت ویژه برخوردار است. وزارت تحصيلات عالى كشور دربيشتر ازيك دهه اخير فعاليتها و اجراآت مشخصی را در راستای ارزیابی و اعتباردهی نهادهای تحصیلات عالی دولتی و خصوصيي اتخاذ نموده است. پرسش اصلي تحقيق اين است كه پروسهها و معبارهای تضمین کیفیت و اعتباردهی در افغانستان یا در نظر داشت تجارب کشورهای دیگر با کدام چالش ها مواجه است؟ این تحقیق بشکل مقایسوی توصیفی با کشور ماليزيا صورت گرفته است و روش جمع آوري اطلاعات روش كتاب خانهاي است. یافته های تحقیق بیانگر آن است که اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی افغانستان در چوكات تشكيلات وزارت تحصيلات عالى قرار دارد و از استقلال استخدامي، مالى و اداری برخوردار نیست. میکانیزم مشخصی برای اعتراض بر فیصله های بورد تضمین كيفيت و اعتباردهم وجود ندارد. ميكانيزم ثبت احصايه مؤسسات تحصيلات عالى و پوهنتونها از نظر اعتبار علمي و مراحل تضمين كيفيت به نظر نمي رسد. عضويت نهادهای تضمین کیفیت و اعتباردهی منطقهای و جهانی را ندارد. ضمناً برخی از معیارهای اصلی و فرعی چارچوب تضمین کیفیت افغانستان در مقایسه با رهنمود معیارها برای نهادهای تحصیلات عالی مالیزیا طوری است که استقلال عمل را برای نهادهای تحصیلات عالی اعطا نکرده است.

كلمات كليدى: تضمين كيفيت، اعتباردهي، افغانستان، ماليزيا

محترم خواجه جمشيد صديقي، معاون علمي و استاد ديپارتمنت حقوق، پوهنتون كاردان، كابل، افغانستان. <kj.seddiqi@kardan.edu.af>

Reforming Afghanistan's Higher Education Accreditation Framework: A Critical Analysis and Proposed Solutions

Dr. Kalimullah Khan, Zabiullah & Fateh Gul Shinwari

Abstract

The article asserts that Afghnaistan's higher education quality assurance and accreditation policy adopts a "one size fits all" approach across all fields of study, which does not quarantee quality outcomes. This article also highlights that the country's accreditation and quality assurance mechanisms in higher education need improvement in operationalizing existing policies and procedures in the accreditation criteria. Additionally, the article critiques the fourth phase of accreditation, which focuses on maintaining certification. To address these issues, the article explores two key questions: First, does an annual assessment of eleven subcriteria impact the achievement of outcomes in higher education? Second, is it appropriate to assign weights yearly to programs and universities based on the standard criteria without considering the differences in universities, faculty and department or program levels? A comparative content analysis of policy documents of Afghanistan and various countries in general, while Pakistan in specific, is employed to answer these questions. The findings are presented along with proposed solutions and recommendations.

Keywords: Higher Education, Quality Assurance Process, Comparative Policy Analysis, Afghanistan

About the Authors

Dr. Kalimullah Khan, Assistant Professor, Department of MBA, Kardan University, Kabul, Afghanistan. <kaleemullah@kardan.edu.af>

Mr. Zabihullah, Academic Administrator, Department of MBA & MIR, Kardan University, Kabul, Afghanistan. < z.barekzai@kardan.edu.af>

Mr. Fateh Gul Shinwari, Chief of Staff, Kardan University, Kabul, Afghanistan. <f.shinwari@kardan.edu.af>

Quality Assessment Criteria of Higher Education in Afghanistan: A Comparative Analysis

Dr. Muhammad Fayaz & Jowhar Massoudie

Abstract

The primary aim of universities worldwide is to accommodate the increasing number of students while providing exceptional educational experiences. To achieve the standards set by Higher Education Quality Criteria, Higher Education Institutions (HEIs) must ensure and uphold the quality of their educational environments. In the contemporary landscape, the previously unchallenged status and financial commitment of HEIs to their academic principles are now subject to scrutiny. The significance of an HEI extends to its contributions to social, political, and economic progress and its role in enhancing competitiveness within an ever-globalizing knowledge society. In this context, Afghanistan has been expanding its HEIs. This study primarily evaluates the quality assessment model of higher education in Afghanistan. Key informants were intentionally selected from the Ministry of Higher Education and other relevant stakeholders. Employing a descriptive qualitative research design, the data were thematically analyzed. A literature review concerning higher education quality assessment models revealed a tendency towards a unified model. It is suggested that Afghanistan's system should be governed by independent models tailored to various disciplines, aligned with international standards, and should prioritize stakeholder involvement in quality assurance. Additionally, the adoption of diverse methodologies and the establishment of clear standards for resource utilization are recommended.

Keywords: Higher Education Institutions (HEIs), Afghanistan, International Standards, Quality Assurance, Assessment Models

About the Authors

Dr. Muhammad Fayaz, Assistant Professor, Department of MBA, Kardan University, Kabul, Afghanistan. < m.fayaz@kardan.edu.af>

Mr. Jowhar Massodie, Academic Administrator, Department of Economics, Kardan University, Kabul, Afghanistan. <j.massoudi@kardan.edu.af>

An Analysis of the Effects of Quality Assurance on Higher Education in Afghanistan

Dr. Mohd Asif Shah, Mohammad Sabawoon Khan & Zabihullah

Abstract

This study investigates the impact of quality assurance (QA) mechanisms on higher education in Afghanistan, a country undergoing significant educational reforms. Afghanistan struggles to maintain academic standards and institutional efficacy despite higher education being crucial for the country's development. Quality assurance frameworks are pivotal in enhancing teaching, learning, and research outcomes when effectively implemented. This study critically examines the current QA systems in Afghan institutions and their function in institutional accountability and conformity to global educational standards. The research evaluates how well existing QA processes are working to improve student outcomes, educational quality, and institutional management using both qualitative and quantitative methods. The study also cites several major obstacles to implementing and using QA systems, such as a lack of qualified staff, political unpredictability, and scarce resources. Based on the results, the study makes valuable suggestions to improve quality assurance procedures in Afghanistan's higher education system, highlighting the necessity of ongoing reform, capacity building, and international cooperation. By shedding light on the particular difficulties and possibilities that Afghanistan's higher education system faces, this study adds to the larger conversation on higher education reform in developing nations.

Keywords: Quality Assurance, Higher Education, Afghanistan, Educational Reforms, Institutional Accountability, Academic Standards, Educational Quality, Capacity Building, Developing Countries, Educational Policy

About the Authors

Dr. Mohd Asif Shah, Dean, Faculty of Economics, Kardan University, Kabul, Afghanistan. <m.asif@kardan.edu.af>

Mr. Zabihullah, Academic Administrator, Department of MBA & MIR, Kardan University, Kabul, Afghanistan. <z.barekzai@kardan.edu.af>

Mr. Mohammad Sabawoon Khan, Assistant Professor, Department of Civil Engineering, Kardan University, Kabul, Afghanistan. <m.sabaoon@kardan.edu.af>

بررسی مقایسوی جایگاه محصلان در فرایند تضمین کیفیت و اعتباردهی نهادهای تحصيلات عالى: با تاكيد بر افغانستان، اتحاديه ارويا و زلاند جديد

محمد رضا درماني و محب الرحمن رحماني

چكىدە

نتیجه عمل کرد پوهنتون ها بر اساس معیارهای تضمین کیفیت در تحصیلات عالم، می تواند ظرفیت بالای ارائه و تولید دانش معاصر و مبتنی بر ضرورت، ارتقای دانش و مهارت محصلان و يشرفت جامعه باشد، مراكز تحصيلات عالى افغانستان نيز إين قاعده مستثنا نبوده و نیاز به رعایت معیارهای پذیرفته شده این حوزه دارد، براین اساس وزارت تحصيلات عالى از سال ١٣٩١ هجري شمسي يروسه متذكره را آغاز نمود. اما سوالات ایس است که محصلان به عنوان رکن اساسی چه جایگاهی را در معیارها و شاخص های آن داشته؟ و در مقایسه با پروسه تضمین کیفیت کشورها دیگر جایگاه شان چگونه می باشد؟ برای پاسخ، سند معیارها و دستورالعمل ها برای تضمین کیفیت در تحصيلات عالمي ارويا، معيارها و دستورالعمل هاي تضمين كيفيت زلاند جديد و چک لیست های تضمین کیفیت افغانستان به صورت مقایسوی مطالعه گردید. یافته ها نشان میدهد؛ رسیدگی به شکایات، محور بودن در پروسه تدریس و ارزیابی، سهیم بودن در ساختن یلان ها و برنامه ها؛ مورد حمایت برنامه ها قرار گرفتن؛ آگاهی از برنامه، مساعد بو دن امكانات مانند (كتابخانه، تسهيلات مطالعه، تكنالو ژي لازم، مربيان و مشاوران) برای محصلان موارد مشترک می باشد. فضای مبتنی بر احترام متقابل میان استادان و محصلان؛ جذب استادان آشنا با شيوه هاي تدريس محصل محور؛ در نظر گرفتن نیازهای متنوع محصلان؛ (بالغ، نیمهوقت، شاغل، بین المللی و معلول)؛ اشتغال فارغ التحصيلان، نماينده محصلان در هيئت بررسي، اختصاص به كشورهاي اروپايي دارد. آنچه در زلاند جدید مشاهده گردید شامل فرایند تضمین کیفیت در افغانستان و اتحادیه اروپا نیز است. برنامه های رقابتی در سطوح مختلف؛ کار آموزی؛ دست رسے به ژورنالهای تحقیقے؛ در نهایت رشد مهارتهای عملے با ایجاد مراکز چنین فعالیت ها و لابراتوارها، جایگاه و نقش محصلان در فرایند تضمین کیفیت تحصیلات عالم افغانستان رانشان مىدهد.

كلمات كليدى: تضمين كيفيت، تحصيلات عالى، محصلان، اتحاديه ارويا، زلاند حديد، افغانستان

در باره نویسنده گان

محترم محمدرضا درماني، استاد و آمر ديپارتمنت حقوق، پوهنتون كاردان، كابل، افغانستان.<r.darmani@kardan.edu.af> محترم محبالرحمن رحماني، استاد ديبارتمنت حقوق، يو هنتون كاردان، كابل، افغانستان. <m.rahmany@kardan.edu.af<

Quality Assurance in Higher Education: A Critical Analysis of the Evaluation Checklist used by the Ministry of Higher Education, Afghanistan.

Dr. Sayed Amir Alawi & Shabeer Ahmad Lal

Abstract

In higher education, quality assurance (QA) is crucial in quaranteeing student achievement, academic excellence, and institutional reputation. In order to promote academic integrity and bring Afghan higher education into compliance with international standards, it is imperative that QA processes be strengthened. This study examines the key challenges faced by Afghanistan's QA system and explores potential solutions based on global best practices. In Afghanistan, QA systems face significant challenges due to political instability, inadequate infrastructure, limited research output and weak academic structures. These difficulties made it impossible for universities to deliver high-quality instruction and match worldwide standards. However, developed countries have significantly advanced QA frameworks focusing on accreditation, outcome-based education, and digital transformation. Finland, Saudi Arabia, and the European Higher Education Area (EHEA) are among the nations that have established extensive quality assurance frameworks that emphasize stakeholder interaction, accreditation, and continual improvement. These approaches strongly emphasize faculty development, datadriven decision-making, and outcome-based evaluations, all of which can be modified to fit the circumstances in Afghanistan. The education system in Afghanistan suffers from outdated evaluation procedures, a lack of autonomy for universities, and a shortage of qualified faculty members and programs for faculty development. This requires policy reform and investment in academic staff and infrastructure. It is strongly recommended that standardized accreditation frameworks, digital QA tools, and collaboration with international accrediting bodies be adopted. By integrating lessons from developed countries, Afghan higher education can foster a culture of continuous improvement in higher education.

Keywords: Quality Assurance, Improvement, Digitalization, Research, Afghanistan.

About the Authors

A comparison of the Higher Education Accreditation System in Afghanistan and the region: A Secondary Analysis

Sarbajeet (Yousaf) Mukherjee & Matiullah Aryanpor

Abstract

In this research paper, we will look into the accreditation system in Afghanistan and shall compare and recommend revisions or changes in the existing process. The primary rationale for any accreditation system existing in a country is to check the country's strength and fix the loose ends, if any, in the higher education system. Here, we compare the status and feasibility of current accreditation practices and procedures with those of the regional countries and will try to provide a roadmap for the country. We will be looking at the existing process and its feasibility, especially concerning the private sector and self-financed universities and institutes of higher learning in the country. The existing practices in the region regarding autonomous accreditation bodies operating outside the government tertiary education ministries, their mandate and operational styles, and their significance will be examined. There seems to be a gap in expectations and practice in the existing system, which must be addressed and improved to enhance our higher education institutions' overall quality control system. Here, one-size-fits-all can never be the rule for accreditation and quality control within and outside the country. A tailor-made approach must distinguish universities and institutions like Kardan University as a centre of excellence in Afghanistan. Therefore, countries in the region like India, Pakistan, Sri Lanka and even tiny Bhutan shall be continuously referred to along with already established systems found in the rest of the world.

Keywords: Education, accreditation, leadership, Afghanistan, India, Pakistan, Sri Lanka, Bhutan, Kardan, Roadmap

About the Authors

Mr. Sarbajeet (Yousaf) Mukherjee, Assistant Professor, Department of MIR, Kardan University, Kabul, Afghanistan. <s.mukherjee@kardan.edu.af>

Mr. Matiullah Aryanpor, Academic Administrator, Department of Political Science, Kardan University, Kabul, Afghanistan. <m.aryanpor@kardan.edu.af>

د افغانستان په پوهنتونونو کې د کيفيت د تضمين او اعتبار ورکووني پروسي د يوولس گونو معيارونو د تطبيق ارزونه

عبدالجبار وحدت

لنډيز

د تضمین کیفیت برنامه په وروستیو کلونو کې د افغانستان د لوړو زده کړو وزارت په چوکاټ کې رامنځته شوې، چې پايله يې تر ډېره پورې مناسبه او مثبته ده، يادې پروسې د لـوړو زده کـړو بنسـټونه خپلـې اسـاسي موخـې (کيفيـت) ته متوجـه کـړي او لوړو زده كړو بنسټونه يې خپلو ستراتيژيكو اهدافو، علمي څېړنو، د ټولنې ودې، محصل محوري او علمي توليد ته متوجه كړل. همدارنگه د تضمين كيفيت پروسه د پوهنتونونو د كيفيت او شهرت ساتني، ستراتيژيك لومړيتوب ټاكني، مثبتي سيالۍ او اوږدمهاله بقالپاره نهایت اړینه ده. همدا راز تضمین کیفیت محصل له تیورۍ څخه د عمل په طرف رهنمايي کوي او په دې پروسه کې هڅه کيږي چې د زده کړې او کار ځای تر منځ اوږد واټن را لنډ او با کيفيته کادرونه وروزي، چې په پايله کې ټولنې ته په كار پـوه او مسـلكي خلـك معـرفي كـړي تـر څـو د اقتصـاد، صحـت او نـورو برخـو كـې معياري كار وشي. ياده موضوع په تحصيلي ډگر كې نسبتاً نوې او جالبه موضوع ده، په دې برخه کې ډېر زيات او چټک کار ته اړتيا ده، د يادې برنامې په اغېز، تطبيق لارو چارو او ورته مواردو باندې په افغانستان کې علمي څېړنې ډېرې کمې تر سره شوي، يا اصلاً نه دي تر سره شوي. اړتيا ده چې په ياده برخه کې علمي څېړنې تر سره شی او پوهنتونونه د کمیت پر ځای تدریجا کیفی شی او په پایلو ولاړ تحصیلی نصاب او سیسټم په کې رامنځته شي. د علمي برنامو کلنۍ کتنه، د برنامو دوره يي بيا کتنه، ځاني ارزونه، د تدريس ارزيابي، كورس پاليسي ټول هغه كارېدونكي او مهم موارد دي چې د تضميـن کيفيـت پروسـه يـې پـه ځـان کـې رانغـاړي. د يـادې موضـوع د دقيقـې څېړنې په موخه په google form اسانه لاره وه او د پوښتنليک پـر مـټ ځينې ارقـام تـر لاسه شوي، ياد پوښتنليک د ۲۲۰ کسانو له جملې څخه يې ۲۰۰ کسانو ځواب کړي، چې په علمي نهادونو کې د تضمين کيفيت تاثيرات (۷۸٪) مثبت ارزوي او ورسره موافق دي، همدارنگه (۲۲٪) يې منفي ارزوي. بناً پـر مختلفو دلايلـو د كيفيـت د تضمين د اغېزو اړوند منفي ليد لري، په مجموع کې ټول د تضمين کيفيت پروسې د عملي او حقيقي تطبيق غوښتنه کوي.

كليدي كليمي: كيفيت ، معيار، تحقيق ،ستراتيژي، ماموريت

تحلیل مقایسوی پروسههای اعتباردهی در افغانستان و کشورهای آسیای مرکزی

احمدزير فرمان

چكىدە

ایس مقاله در پی آن است که تحلیل جامع و مقایسوی از فرایندهای اعتباردهی در تحصیلات عالمی افغانستان و کشورهای آسیای مرکزی ارائه دهد. اعتباردهمی به عنوان یک ابزار ارزیابی و نظارتی در سطح جهانی شناخته می شود که هدف اصلی آن تضمین کیفیت آموزشی و ارتقای استانداردهای آموزشی در دانشگاهها و مؤسسات آموزشی است. در این راستا، کشورهای مختلف با توجه به شرایط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی خود، مدلهای متفاوتی را در زمینه اعتباردهی تحصیلات عالی به کار گرفته اند. این پژوهش به بررسی دقیق و مقایسوی مدل های اعتباردهی در ینج کشور افغانستان، تاجیکستان، ازبکستان، قزاقستان و ترکمنستان پرداخته است. با بررسی هر یک از این مدلها، نقاط قوت و ضعف موجود در فرایند اعتباردهی این كشورها شناسايي شده و نحوه تاثير اين فرايندها بركيفيت و توسعه نظام آموزشي تحلیل گردیده است. در افغانستان، باوجود پیشرفتهای قابل توجه در برخی از عرصه ها، هنوز چالش های زیادی در زمینه اعتباردهی مؤسسات آموزشی وجود دارد که باعث کاهش کیفیت آموزش و محدود شدن دسترسی به استانداردهای جهانبی شده است. مقایسه این مدلها نشان می دهد که کشورهایی نظیر قزاقستان و ازبکستان با به کارگیری مدل های بروز و مبتنی بر تجربیات جهانی، توانسته اند ساختارهای مؤثرتری را در زمینه اعتباردهی ایجاد کنند. از سوی دیگر، تاجیکستان و تركمنستان نيز به تدريج در حال اصلاح و بهبود مدلهاى اعتباردهي خود هستند، اما هنوز برخی از محدودیت ها و چالش های موجود در ساختارهای آموزشی این كشورها مشهود است. در نهايت، اين مقاله بر اساس نتايج به دست آمده، پيشنها دات کاربردی برای بهبود پروسه اعتباردهی در افغانستان ارائه میدهد. این پیشنهادات شامل اصلاحات در ساختار نهادهای اعتباردهی، بهبود شفافیت و مشارکت مؤسسات آموزشی، و تقویت همکاری های بین المللی در زمینه ارزیابی کیفیت آموزشی است. به طور خاص، تأکید بر ایجادیک نهاد ملی مستقل و معتبر برای اعتباردهی، بهرهبرداری از تجربیات کشورهای موفق، و افزایش آموزش و آگاهی در زمینه اعتباردهی از جمله توصیههای اصلی این مقاله است.

کلمات کلیدی: اعتباردهی، تضمین کیفیت، پروسههای اعتباردهی، افغانستان، قزاقستان، ازبکستان، تاجیکستان، ترکمنستان، ارتقای کیفیت

درباره نويسنده

محترم احمد زبیر فرمان، استاد و آمر، ارتقای کیفیت، مؤسسه تحصیلات عالی رازی، افغانستان.

بررسی نقش برنامه های تضمین کیفیت و اعتباردهی در بهبود شاخصهای آموزشی و امور اداري يوهنتون البيروني اسدالله آريا

چكىدە

ایس تحقیق به اساس هدف، کاربردی، به لحاظ ماهیت دادهها، توصیفی بوده که با پشتیبانی از گرندد تیوری و طرح اجرایی بر اساس روش کیفی تحقیق و تکنیک دلفی به اجرا درآمده است. جامعه آماری این پژوهش را اساتید بلندرتبه و کارمندان بخش ارتقای کیفیت و اعتباردهی پوهنتون البیرونی تشکیل داده که برای انجام پردازش اطلاعات از نرم افزار آماری MAXQDA استفاده شده است. با آنکه یافتههای تحقیق، نقش برازنده برنامه های ارتقای کیفیت و اعتباردهی بر بهبود کیفیت آموزشی دريوهنتون البيروني رانشان ميدهد؛ اما دراين ميان نسبت كمبود امكاناتي چون: كمبود تعمير مناسب درسي براي تمام پوهنځي ها، نبود تالار بزرگ كنفرانس ها، عدم موجوديت كمپيوترلب در پوهنځي ها و عدم موجوديت تجهيزات لازمي برخيي دفاتر اداری از جمله چالش های جدی چون بروکراسی و نداشتن آشنایی با معیارها در امر ارتقای کیفیت و اعتباردهی در یوهنتون البیرونی عنوان شده است

كلمات كليدي: ارتقاي كيفيت، تضمين كيفيت، اعتباردهي، يو هنتون البيروني

د لوړو زده کړو نظام د ضُعف عوامل او کیفیت د تضمین د معیارونو د پلي کولو خنډونه

دوكتور محمد عثمان روحاني

لنډيز

د افغانستان د لـوړو زده كـړو وزارت د كيفيـت تضميـن معيارونـو او اعتبـار وركولـو پروسـي پلی کول، کولی شی د زده کړې او تحصیلی خدماتو کیفیت په لوړو زده کړو ادارو کی زيات او ښه کړي، خو د دې معيارونو د پلي کولو پر وړاندې ځيني خنډونه شتون لري. په دې مقاله کې هڅه شوې چې د کيفيت تضمين معيارونو د پلي کولو پر وړاندې موجود نظرياتي خنډونه تحليل شي. د دې تحقيق اصلي هدف د لوړو زده کړو مؤسساتو د کیفیت تضمین معیارونو او اعتبار ورکولو د پلی کولو پر وړاندې اساسي خنډونه پیژندل دي. په دې تحقیق کی د توصیفی او تحلیلي میتود په کارولو سره د افغانستان د لوړو زده کړو مؤسساتو او پوهنتونونو د کيفيت د تضمين معيارونو د پلي كولـو چيلنجونـه او خنډونـه څېـړل شـوي دي، او همدارنگـه پـه دې مقالـه كـې هـڅـه شـوې چې د دې خنډونو د رفع كولو لپاره مناسبي لارې چارې هم وړاندې شي. په اوسني تحليل كي د گه تحليلي او ميداني تحقيق ميتودونه لكه مركه او د پوښتنليكونو وېش، د گهونوالو، استادانو، كاركوونكو، محصلينو، او همدارنگه د ځينو معتبره علمي مقالو او ويبپاڼو څخه گټه اخيستل شوي ده. د دې تحقيق د پايلو پر اساس ښودل شوي چې سياسي، اقتصادي، د مغزونو فرار، د لوړو زده کړو ادارو د خپلواکۍ نشتوالي، په علمي چارو کي د غير علمي کسانو مداخله، په لوړو زده کړو نظام کي د غير علمي پالیسۍ پراختیا، د نخبه گانـو کډوالـۍ، د قوانینـو نشـتوالي، او پـه افغانسـتان کـي د نړیوالـو همکاري معطلول د کيفيت تضمين معيارونو د پلي کولو عمده خنډونه دي.

كليدي كليمي: د ضُعف عوامل، د كيفيت تضمين معيارونه، د پلي كولو خنډونه، د لوړو زده كړو نظام، اوسني وضعيت

. ليكوال په اړه

دوكتور محمد عثمان روحاني، استاذ، د تفسير او حديثو ډيپارټمنټ، د اسلامي علومو پوهنځى، د كابل ښوونې او روزنې پوهنتون، افغانستان. <m.osman.rohany@gmail.com>

Platforms for Digital Learning for University Students in Afghanistan: Challenges, Impact and Sustainable Solutions

Hamza Atifnigar

Abstract

Digital learning platforms have revolutionized education globally, but their adoption in Afghanistan faces unique challenges. This study examines the accessibility, utilization, and impact of digital learning platforms among university students in urban Afghanistan, identifies barriers, and proposes sustainable solutions. A quantitative approach was employed, with data collected from 300 participants from three universities, including Laghman, Nangarhar and Said Jamaluddin Afghan Universities in the east of Afghanistan, through a structured questionnaire. The questionnaire data was descriptively analyzed in the form of mean, percentage, and standard deviation through tables and graphs in SPSS 24 Version. The findings highlight that while personal device ownership is relatively high (86.24%), access to reliable internet remains a significant challenge (64.09%), limiting the effective utilization of digital resources. Moderate engagement with digital platforms was observed, with frequent usage constrained by financial barriers, limited digital literacy, and infrastructural inadequacies. Digital platforms were found to positively impact academic performance, particularly in improving access to resources and fostering collaboration among students. However, cultural resistance, technical challenges, and insufficient institutional support hinder their full potential. Proposed solutions include expanding broadband infrastructure, providing financial aid for digital devices, enhancing digital literacy through targeted training programs, and promoting blended learning models

that combine traditional and digital education. This study emphasizes the need for localized, sustainable strategies to bridge the digital divide and maximize the benefits of digital learning. It offers actionable insights for policymakers and educators to foster inclusive, effective, and sustainable digital education systems in urban Afghanistan.

Keywords: Digital Learning, University Student, Afghanistan, Challenges, Sustainable Solutions

About the Author

په پوهنتونونو کې د کيفيت تضمين او اعتبار ورکونې پروسې ته ژمنتيا: د اسلامي شريعت له انده

حسام الدين رحيم زي

لنډيز

په پوهنتونونو کې د کيفيت تضمين پروسه ځينې مهال خنه او ځنه سره مخ کېږي؛ لامل يي د ځينو په آنـد ياده پروسـه هسـي وخـت ضايـع كـول دي او اسـلامي شريعـت د وخت په ارزښت ټينگار کړي؛ خو حقيقت دا دي چي په پوهنتونونو کي د کيفيت تضمين پروسې تـه پـه ژمنتيـا كـې د وخـت ارزښـت، پـه تدريـسي او اداري چـارو كـې اخلاص، عدل، امانت ساتنه، شفافیت او دوامداره پرمختگ نغښتی دی او اسلامی شريعت تل په تحصيلي، تعليمي او اداري چارو كې د اخلاص، عدل، امانت او شفافيت غوښتنه کړې ده؛ له بله اړخه د کيفيت تضمين پروسې ته د ژمنتيا کموالي په تدريسي او اداري چارو كي ياد ارزښتونه جدي ستونزو سره مخ كولاى شي.

په پوهنتونونو کې د يادې پروسي تطبيق په اسلامي شريعت کې زيات د اهميت وړ بلل شوى؛ ځکه چې په پوهنتونونو کې د دې پروسي په معياري ډول تطبيق کې د اسلامي شريعت هم ټاكلي اصول پلي كېري او هم مسوولين په هغو ژمنو او عهد وفاته رابولي، چې د دندې د پيل پرمهال يې په ليکلي ډول اړوندو اداراتو ته سپارلي دي؛ نو په پوهنتونونو كى د كيفيت تضمين او اعتبار وركونى پروسى ته ژمنتيا په اړه د اسلامي شريعت اصول څرگندول د څېړني اساسي موخه ده، چي د کتابتوني کړنلارې پرمټ سرتـه رسـېدلې ده او د دې څېړنـې د بشـپړتيا لاسـته راوړنـه او پايلـه بـه دا شي، چـې نور به د هېواد په پوهنتونونو کې د کيفيت تضمين پروسي ته پوره وخت ورکول کېـري او هـر مسـوول بـه پـه پـوره ژمنتيـا سره د کيفيـت تضمـين چـارې پـه خپـل وخـت او معياري ډول سرته ورسوي.

كليدي كليمي: اسلامي شريعت، اعتبار وركونه، پوهنتون، ژمنتيا، كيفيت تضمين

محترم حسام الدین رحیمزی، استاد، د فقهی او قانون ډیپارټمنټ، د شرعیاتو پوهنځی، او آمر، د کیفیت د تضمین آمریت، د شیخ زاید پوهنتون، افغانستان. <hisamudinrahimzai@gmail.com>

د لوړو زده کړو بنسټونو د کيفيت په تضمين باندې د ټکنالوژۍ اغېزې

صفى الله محبت او عبد الحق وفا

لنډيز

د ټکنالوژۍ او د کیفیت تضمین ترمنځ یو له بل سره متقابله اړیکه په تحصیلي بنسټونو كى بنستيز رول لري، هغه دا چى هر خومره په تحصيلي بنستونو كى د عصري ټکنالوژۍ څخه استفاده ترسره کېږي په هماغه اندازه ورسره د کيفيت تضمين رامنځته كېـري. دا يـو څرگنـد حقيقـت دى چـي، پـه دې وروسـتيو كـي پـه تدريـسي، څېړنيـزو او نورو علمي برخو كي لـه عـصري ټكنالـوژۍ څخـه اسـتفاده كـول د زده كـړې په اسـانتياو کي پراخوالي رامنځته کړي دي، د تدريس نوې لارې چارې وړاندې کړي دي او د دي تر څنگ يې د ادارې مديريت سيستمونه د مؤثريت لور ته سوق کړي دي. په ټکنالوژۍ کـي دا ډول پرمختگونـو د تحصيـلي پروگرامونـو کيفيـت لوړولـو او زده کړيالانـو تـه د نويو او نوښتگرانه زده کړو لارو چارو په وړاندې کولو کې مرسته کړې ده. د عصري ټکنالوژۍ له جملي څخه انټرنېټ، انلاين زده كرو او د MOOC پروگرامونو د تحصيلي او زده كره ييزو موادو پراخه لاسرسي له لارې زده كړيالانو ته د نړيوالو فرصتونو په وړاندې كولو كى اغيزمن ثابت شوي دي. د تدريس نوي تگلاري لكه مصنوعي ځيركتيا او انلاين زده کېږې د زده کېړو تجربي ته نوي ابعاد وربخښلي دي مگر د ټکنالوژۍ کاروني سره سره، ځيني چلنجونه لکه د ټکنالوژۍ نشتوالي او د تخنيکي مهارتونو کمبود شتون لري چى د حل لپاره يى لازم اقدامات ترسره شي. دې مروري مقالى د ټكنالوژۍ او كيفيت تضمين ترمنځ اړيکه او د ټکنالوژۍ په مرسته د تحصيلي پراوونو د ښه والي په اړه مختلف څېړني تحليل کړې دي.

کلیدي کلیمي: د کیفیت تضمین، ټکنالوژي، انلاین زده کړي، نوې تگلارې

د ليکوالانو په اړه

محترم صفى الله محبت، استاد، د معالوجوي طب ډيپارټمنټ، د عمومي طب پوهنځي، د سپين غر د لوړو زده كړو مؤسسه، افغانستان. <safiullahmuhabat2@gmail.com<

محترم عبدالحق وفا، استاد، د معالوجوي طب ډيپارټمنټ، د عمومي طب پوهنځي، د سپين غر د لوړو زده کړو مؤسسه، افغانستان. <abdulhaq.wafa12@gmail.com>

مدل AUN برای دستیابی به اهداف تضمین کیفیت در سطح برنامه: تحليل و ارزيابي

دوكتور باز محمد فروغ

چکیده

كيفيت، ازجمله مسائل و چالش هاى فراروى تحصيلات عالى است. بهبود سطح کیفیت در تحصیلات عالی، نیازمند یک سیستم تضمین کیفیت است. مدلهای زيادي درزمينة تضمين كيفيت وجود دارند؛ ازجمله اين مدلها مدل ارزشيابي کیفیت AUN می باشد. این مدل بر اهمیت کیفیت در تحصیلات عالی متمرکز است و یک سیستم تضمین کیفیت جامع به منظور بالا بردن استانداردهای یوهنتونی و افزایش کیفیت آموزش، تحقیق و خدمات می باشد. مدل ارزشیابی کیفیت AUN در سطح برنامه، به فرایند ارزشیابی کیفیت در پوهنتون توجه دارد. مدل موصوف دارای ۱۵ ملاک و ۲۸ شاخص می باشد که تضمین کیفیت را در سطح برنامه، از طریق ارشیابی کیفیت یوهنتون مورد توجه قرار می دهد. تفاوت این مدل با مدل کنونی که در وزارت تحصيلات عالى افغانستان دريازده معيار دريوهنتون و مؤسسات تحصيلات عالى دولتى و خصوصى در حال تطبيق مى باشد، اين است كه اين مدل سطح تاکتیکی را با جزئیات و دقت بیشتری مورد بررسی قرار می دهد.

كلمات كليدى: ارزشيايي كيفيت، تضمين كيفيت، تحصيلات عالى، مدل AUN

دوكتور باز محمد فروغ، استاد ديپارتمنت مديريت آموزشي، پوهنځي تعليم و تربيه، پوهنتون باميان، افغانستان.

dforogh3@gmail.com>

په افغانستان کې د کيفيت لوړونې پروسې شاليد او موثريت ته لنډه کتنه

محمد ساقي عادل

لنډيز

د لـوړو زده كـړو امارتي او خصوصي پوهنتونونو لپاره د كيفيت لوړونې او اعتبار وركونې پروسه يـو لـه مهمـو او اساسي موضوعاتو څخه گڼل كيږي. دا پروسه د لـوړو زده كـړو مركزونو، علمـي او اكاډميكـو پروگرامونو د بـاور وركونې، كيفيت لوړونې، د مختلف و ادارو هماهنگ كوونې او د علمـي او اكاډميكـو مؤسيساتو درجـه بنـدۍ (Ranking) لوړونې په هماهنگ كوونې او د علمـي او ارزښت لـري. دې اهميت او ارزښت تـه پـه كتـو لـوړو زده كـړو وزارت پـه (۱۳۹۱) هجـري شـمسي كال كـې دا پروسـه رامنځ تـه كـړه، امـا سـتونزه دا ده چـې پـه اكاډميكـو مركزونو او ادارو كـې يـو لـړ علمـي كادرونـه او غـير اكاډميـك اشـخاص دې پروسـې تـه د بـې ځايـه كاغذپرانـۍ او بيروكراسـۍ نـوم وركـوي چـې وخت ضايـع كوونكـي پروسـه يـې بـولي، بنـاً يـادې سـتونزې تـه پـه كتـو مـا هـم وغوښتل چـې ضايـع كوونكـي پروسـه يـې بـولي، بنـاً يـادې سـتونزې تـه پـه كتـو مـا هـم وغوښتل چـې او وليكـم، ترڅـو لـه يـوې خـوا دې پروسـې تـه د كاغنـپرانـۍ نـوم وركولـو فكـر لـه منځـه لاړ شي او لـه بلـې خـوا د يـادې پروسـې پـه اهميـت او ارزښت بانـدې اكاډميـك او غـير اكاډميـك او غـير اكاډميـك اشـخاص پوهـه شي.

كليدي كليمي: كيفيت لوړونه، اعتبار وركونه، پروسه ، اكاډميك، شاليد، مؤثريت

. ليكوال په اړه

محترم محمد ساقي عادل، استاد، د سياسي علومو او نړيوالو اړيکو ډيپارټمنټ، د حقوقو او سياسي علومو پوهنځي، د شيخ زايد پوهنتون، افغانستان. <mohammadsaqi1@gmail.com>

په نړۍ کې د کيفيت د تضمين ماډلونه او په افغانستان کې د يادو ماډلونو د پلي کيدو فرصتونه، ستونزي او حل لاري

حسيب الله ايازي، حميد الله رحيمي، نقيب الله اميري او عصمت الله نيكزاد

لنډيز

د كيفيت تضمين د نړيوالو ماډلونو پېژندنه او په افغانستان كې د دې ماډلونو د پلي كېدو څرنگوالي د لوړو زده کړو په برخه کې يوه مهمه موضوع ده. دا څېړنيزه مقاله د کيفي-تحليلي ميتود په کارولو سره هڅه کوي چې د نړۍ د کيفيت تضمين مشهور ماډلونه لکـه ISO، TQM،Six Sigma وړانـدې کـړي او پـه افغانسـتان کـې د دې ماډلونـو د پـلي کېدو شونتياوې، ننگونې او حـل لارې وڅېـړي. د څېړنـې موندنـې ښـيي چـې پـه افغانسـتان كې د کیفیت تضمین په برخه کې ځینې فرصتونه لکه د نړیوالو مرستو شتون، د ځوان او متخصص كادر موجوديت، د نړيوالو پوهنتونونو سره د همكاريو پراختيا او د ډيجيټلي زده کېږو پراختيا شتون ليري. خو په ورته وخت کې يو شمېر ننگوني لکه د مالي سرچينو کمښت، د متخصص کادر کمښت، د معياري سيستمونو نشتوالي، د ټکنالوژۍ محدوديتونـه او د فرهنگـي توپيرونـو شـتون هـم موجـود دي. د دي سـتونزو د حـل لپـاره د يو ملی سیستم جوړول، د نړیوالو معیارونو پلی کول، د متخصص کادر روزل، د ارزونی ميكانيزمونـو پياوړي كـول او د نړيوالـو همكاريـو پراختيـا وړانديـز شـوي دي. دا څېړنـه د افغانستان د لـوړو زده کـړو د کيفيـت د لوړولـو پـه برخـه کـي مهـم رول لوبولـي شي او د پوهنتونونو د نړيوال کېدو په لوريو گام دي. د څېړني پايلي ښيي چې د کيفيت تضمين نړيوال ماډلونه په افغانستان کې د پلي کېدو وړتيا لري، خو اړينه ده چې د هېواد له شرايطو سره سم تطبيق شي او د ټولو ښکېلو خواوو گدون په کې تضمين شي. دا مقاله د پاليسي جوړوونکو، د پوهنتونونو د مسؤلينو او د راتلونکو څېړونکو لپاره د يـوې مهمى سرچينى پە توگە كارېدلى شى.

كليدي كليمي: د كيفيت تضمين، نړۍ وال ماډلونه، پوهنتونونه، معيارونه، څېړني

د ليكوالانو په اړه

محترم حسیب الله ایازي، استاد، د کیمیا ډیپارټمنټ، د ښوونې او روزنې پوهنځي، د فراه د لوړو زده کړو مؤسسه، افغانستان. <ayaze1392@yahoo.com>

محترم حميدالله رحيمي، استاد، د عامه ادارې ډيپارټمنټ، د عامه ادارې او پاليسۍ پوهنځي، د فراه د لوړو زده كړو مؤسسه، افغانستان. محترم نقیب الله امیري، استاد، د عامه ادارې ډیپارټمنټ، د عامه ادارې او پالیسۍ پوهنځي، د فراه د لوړو زده کړو مؤسسه، افغانستان محترم عصمت الله نيكزاد، استاد، د عامه ادارې ډيپارټمنټ، د عامه ادارې او پاليسۍ پوهنځي، د فراه د لوړو زده كړو مؤسسه، افغانستان.

په پوهنتونونو کې د اکاډميک اعتبار ورکونې پروسه او د استادانو د نوښتيزو برنامو د حالت څېرنه

محمدحسين مياخبل اويوهنيار حسيب الله ايازي

لنډيز

دغه څېړنه په پوهنتونونو كي د علمي اعتبار وركوني پروسي او په ياده پروسه كي د استادانو د نوښتيزو چارو او برنامو د حالت څېړني ته ځانگړې شوې ده، د علمي اعتبار ورکوني پروسه د پوهنتونونو د ټولو علمي چارو د بشپراوي او معياري کېدو لپاره يوه دوامداره او پايله وركونكي پروسه ده، پوهنتونونه د محصلينو مسلكي روزني ترڅنگ د پالیسی سازو او نوښتگرو ادارو په حیث هم د ټولني د پرمختگ په یون کې د کارنده کړنو د ترسره کولو رسالت په غاړه لري، زموږ د هيواد د پوهنتونونو ستونزه دا ده، چي تر ډېره پکي استادان د روزني او ښووني په برخه کي بوخت پاتي شوي دي، دا چي د اکاډميک اعتبار ورکوني يا تضمين کيفيت برنامه د خپلو معيارونو په درلودلو سره د پوهنتونونو د اعتبار لوړولو لپاره يو سيستماتيک او اغېزمن بهير دي، وخت په وخت د پايلـه ورکونکـو کړنـو پـه موخـه کتنـي او سـموني تـه اړتيـا لـري، د يـادې برنامـي پـه اډانـه کے داستادانو د نوښتيزو چارو د ترسره کولو په موخه يـو لـړ بدلونونـو تـه اړتيـا ده، چي د دې څېړني موندنو د شته ستونزو حل لارې په گوته کړي دي، دغه څېړنه په کيفي-تحليلي او تشريحي - پرتليز مېتود ترسره شوې، چې د وړانديزونو په تطبيق او ترسراوۍ سره به يي پوهنتونونه د مسلكي ښووني او روزني ترڅنگ د پاليسي جوړونكو مركزونو په توگه هـم د هيـواد پـه پرمختگ كـي خپـل كاري مسـير ومومـي او پـه دې برخـه كـي بـه د پام وړ بدلون رامنځته شي.

كليدي كليمي: اكادميك اعتبار، پاليسي سازي، پوهنتونونه، څېړنه، نوښت

د ليكوالانو په اړه

محترم محمد حسین میاخېل، استاد، د پښتو ژبې او ادب ډیپارټمنټ، د ښوونې او روزنې پوهنځی، د فراه د لوړو زده کړو مؤسسه، افغانستان. <mh.miekhel@gmail.com>

محترم حسيب الله ايازي، استاد، د كيميا ډيپارټمنټ، د فراه د لوړو زده كړو مؤسسه، افغانستان.

Role of the Academic Leadership in Achieving Accreditation of Universities: An Analysis

Najibullah Faiez

Abstract

The quality assurance process is one of the important programs for obtaining certification for quality assurance in universities. The issue of quality is one of the important issues that leaders in the organization pay serious attention to. Academic leadership is one example of leadership carried out by the prominent elites of society, such as professors and instructors in the academic environment. This article examines the multifaceted functions of university leaders in the quality assurance process and emphasizes the impact of organizational culture, stakeholder participation, and strategic alignment. The research method of this article is qualitative, and the researcher conducted a desk review using primary sources such as interviews and secondary sources books, journals, etc. The findings show the best practices in academic leadership that help in issuing successful quality assurance certifications, which, as a result, increase organizational reputation and educational effectiveness.

Keywords: Accreditation, Academic Leadership, Standards, Quality **Assurance**

About the Author

Challenges and Opportunities of Quality Enhancement from the Perspective of Faculty and Staff at Logar Institution of Higher Education: An Assessment

Mohammad Sarwar Haqparst, Mohammad Javid Stanikzai & Shafiqullah Shafaqat

Abstract

This research examines the challenges and opportunities of quality enhancement at Logar Higher Education Institution from the perspective of its faculty and staff. The study employs a quantitative research method, utilizing a five-point Likert scale questionnaire to collect data. The results of this study indicate that the quality enhancement process at this institution faces several challenges. However, some opportunities can be leveraged to mitigate these issues and improve the situation. The findings suggest that the faculty and staff at Logar Higher Education Institution are generally aware of their responsibilities in quality enhancement and are familiar with the relevant criteria. On the other hand, specific issues, such as a lack of financial resources, insufficient attention to the professional development of faculty and staff, weak financial autonomy, and the copying of quality enhancement criteria from foreign countries without considering the local context, are major obstacles that hinder the progress of quality enhancement. However, the research also highlights that institutional support from leadership, the presence of relatively adequate infrastructure, and faculty and staff awareness of the quality enhancement processes are important opportunities in this context. Furthermore, the results suggest that strengthening international relations could significantly improve and advance quality at this institution.

Keywords: Quality Enhancement, Opportunities, Logar, Faculty, Staff

About the Author

Dr. Mohammad Sarwar Haqparst, Department of Education, Logar Institute of Higher Education, Afghanistan < mohammad.yasar2222@gmail.com >

Mr. Mohammad Javid Stanikzai, Department of Chemistry, Logar Institute of Higher Education, Afghanistan. <m.javidstanikzai@yahoo.com>

Mr. Shafiqullah Shafaqat, Department of Dari Literature, Paktia University, Afghanistan. <shafiqullahshafaqat620@gmail.com>

بررسی تأثیر معیارات تضمین کیفیت بر پیشرفت تحصیلی محصلان

عناىت الله حميدي

چكىدە

امروز در جهان رقابتی، کیفیت به عنوان یک ضرورت پذیرفته شده است، در فرایندهای مدیریتی کارهای محدودی برای رسیدن به مفهوم کیفیت صورت گرفته است. تضمین کیفیت به عنوان بخشی از مدیریت کیفیت تعریف می شود که بر حصول اطمینان در رابطه یا برآورده کردن الزامات کیفیت تمرکز دارد؛ تضمین کیفیت نه تنها برای یک فعالیت خاص بلکه برای فعالیت های دیگر مرتبط با آن نیز اهمیت دارد که می تواند شامل تأمین، تولید، بازاریابی، ارزیابی انطباق، اعتبار بخشی، مقامات ذى صلاح و در بخش تحصيلي مربوط يوهنتون ها باشد. هدف تحقيق هذا بررسي تأثير تضمين كيفيت بريشرفت تحصيلي محصلان بود، جامعه آماري اين تحقيق را ٣٦٧ تـن از محصـالان پوهنځـي علـوم اجتماعـي پوهنتـون جوزجـان تشـكيا, داده، حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۱۸۸ نفر محاسبه گردید و نمونه آماری با روش تصادفي ساده انتخاب و پرسشنامه بررسي كيفيت خدمات تحصيلات عالى و پرسشنامه پیشرفت تحصیلی فام و تیلور ۱۹۹۴ توزیع و توسط مشترکین تکمیل گردیده و پا روش تو صيفي و هميستگي پا آزمون رگرسيون؛ په وسيله برنامه SPSS تيجزيه و تحليل شدو نتايج نشان داد كه تضمين كيفيت با پيشرفت تحصيلي ٦٣ درصد رابطه داشته؛ همچنان ۴۹ درصد مؤثریت داشتهاند. بالا بردن کیفیت تحصیلات، از جمله نگرانی های اصلی نظامهای تحصیلات عالی در اغلب کشورهای جهان بوده است. برخمي از كشورها در دو دهم اخير، از طريق ارزيابي مستمر، اين نگراني را كاهش داده و در جهت رفع آن کوشیده اند. از جمله کوشش های انجام شده می توان به اجرای طرحهای ارزیابی درونی و برونی در سطح ملی و نیز ایجاد ساز و کارهای اعتبارسنجی منطقه ای و بین المللی اشاره کرد. به طور کلی تضمین کیفیت را یکی از مؤلفه های مهم پیشرفت تحصیلی در نهادهای شمار کرد.

كلمات كليدى: پيشرفت تحصيلي، پوهنځي علوم اجتماعي، پوهنتون جوزجان، تضمين كنفيت

محترم عنايت الله حميدي، استاد ديبارتمنت روانشناسي، يو هنځي علوم اجتماعي، يو هنتون جو زجان، افغانستان. <enayat.hamidi23@gmail.com>

نقش تکنالوژی در تطبیق معیارهای تضمین کیفیت با تأکید بر معیار ششم (تحقیق) ملاجانرحمانی

چکیده

با توجه به اینکه تکنالوژی در تمام عرصه های زندگی بشری گسترش پیدا کرده است و در بسیاری از موارد موجب بهبود وضع زندگی انسانها شده است. با پیشرفت تکنالوژی، صنعت و دانش های فنی جهان امروزی، انسان ها رشد چشم گیری نموده و زندگی تعداد بیشتری از انسانها را راحت تر و آسوده تر ساخته است. تکنالوژی در تمام عرصه های زندگی نقش موثری داشته، خاصتاً در تطبیق معیارهای تضمین کیفیت. اگر در تطبیق و اجرای معیارهای تضمین کیفیت نقش تکنالوژی را نادیده گرفت، هیچ معیاری تطبیق نخواهـ د شـ د و نتیجـ می مطلـوب نخواهـ د داشـت، خاصتـاً موضوع تحقیق و کارهای علمی نهادهای اکادمیک، تکنالوژی و استفاده از آن با پروسه تحقيق ارتباط تنگاتنگ داشته و بدون تكنالوژي پيشبرد امورات تحقيق دشوار خواهد بود. اینکه تکنالوژی دارای انواع مختلف بوده، در این تحقیق به نقش انترنت، کمییوتر و غيره پرداخته شده. هدف اين تحقيق نقش تكنالوژي در تطبيق معيارهاي تضمين کیفیت با تأکید بر معیار ششم «تحقیق» می باشد. اهمیت این موضوع آن است که توسط این گونه پژوهش ها دریافت می شود تا اثر گذاری و نقش تکنالوژی درپیشبرد و تطبیق معیارهای تضمین کیفیت با تاکید بر تحقیق معرفی گرفته شود و بررسی گردد. شیوه پژوهش به شکل کیفی بوده و به گونه تحلیلی و توصیفی بیان شده و جمع آوری منابع آن از کتب، مقالات علمی، استفاده از سایتهای انترنتی میباشد، نتایج تحقیق این را نشان می دهد که تحقیق رابطه مستقیم با تکنالوژی داشته و بدون تكنالو ژي (انترنت، كامپيوتر...) نتيجه مطلوب و موثري نخواهد داشت.

كلمات كليدى: تكنالوژى، تضمين كيفيت، تحقيق

در باره نویسنده

محترم ملا جان رحمانی، استاد دیپارتمنت جغرافیه، پوهنځی علوم اجتماعی، پوهنتون پروان، افغانستان. <mullajan.rahmani@gmail.com>

بررسی رابطه بین معیارهای تضمین کیفیت تحصیلات عالی افغانستان و بازار کار در ولايت نيمروز

محمد سعیدی و سید طاهر موسوی

چكىدە

رابطه بین معیارهای یازده گانه تضمین کیفیت تحصیلات عالمی افغانستان و بازار کار، نقشی اساسی در توسعه پایدار کشور دارد. این معیارها شامل دیدگاه؛ ماموریت و ستراتیژی، سهم گیری در انکشاف جامعه، حکومتداری؛ رهبری و اداره، منابع مالی و مدیریت آن، برنامه های اکادمیک، تحقیق، استادان و کارمندان، تجارب محصلان، ارتقا و بهبود كيفيت، كتابخانه و منابع معلوماتي، تكنالوژي معلوماتي و سهولتها است. هر یک از این معیارها تأثیر مستقیمی بر کیفیت آموزش و میزان انطباق فارغ التحصيلان با نيازهاي بازار كار دارد. مطالعه اين رابطه نشان ميدهد كه همسويي محتوای آموزشی و مهارت های ارائه شده با تقاضای بازار کار، به ارتقای سطح اشتغال و کاهش بیکاری منجر می شود. همچنین، سرمایه گذاری بر روی پژوهش های کاربردی، توسعه زیرساختهای فنی و تقویت ارتباط پوهنتونها با صنایع، تأثیر قابل توجهی در افزایش بهرهوری و کارآمدی نیروی انسانی دارد. معیار فارغ التحصیالان نیز به عنوان معياري كليدي، ميزان اثربخشي نظام تحصيلات عالى در توليد نيروي كار ماهر را نشان می دهد. در نهایت، هماهنگی بین وزارت تحصیلات عالی، مؤسسات آمو زشی و بازار کار، همراه با بازنگری مستمر معیارهای تضمین کیفیت، می تواند به بهبود ارتباط ميان پوهنتونها و صنايع كمك كند و به تحقق اهداف توسعه ملي افغانستان منجر شود.

كلمات كليدى: تضمين كيفيت، تحصيلات عالى، بازار كار، افغانستان، ولايت نيمروز

در باره نویسنده گان

محترم محمد سعیدی، آمر دیپارتمنت اداره و تجارت، مؤسسه تحصیلات علای نیمروز، افغانستان.

<mohamad.saeidi@gmail.com>

محترم سعيد طاهر موسوى، آمر ديپارتمنت اقتصاد ملى، مؤسسه تحصيلات علاى نيمروز، افغانستان.

Addressing the Challenges of Measurability and Marks Distribution in the Ministry of Higher Education's Quality Assurance Checklist in Afghanistan.

Mr. Riaz Ahmad Ziar, Mr. Muhammad Haleem, Mr. Mirwais Shirzad

Abstract

The Ministry of Higher Education in Afghanistan employs a quality assurance checklist to accredit higher education institutions. Despite its importance, significant measurability and mark distribution issues undermine its effectiveness. This study critically examines these two factors, identifying challenges in defining clear, actionable, and measurable criteria within the checklist. Additionally, it analyzes the allocation of marks across accreditation criteria, highlighting inconsistencies and imbalances that affect fairness and the prioritization of institutional standards. By conducting a detailed assessment of these aspects, the research provides evidence-based recommendations to improve the checklist's precision and fairness, ultimately aiming to enhance the credibility of the accreditation process and ensure better alignment with international quality assurance practices.

Key Words: Measurability, Marks Distribution, Higher Education, Quality Assurance, Checklist, Afghanistan

About the Authors

Mr. Riaz Ahmad Ziar, Academic Administrator, Faculty of Computer Sciences, Kardan University, r.ziar@kardan.edu.af

Mr. Muhammad Haleem, Assistant Professor, Faculty of Computer Sciences, Kardan University, m.haleem@kardan.edu.af

Mr. Mirwais Shirzad, Lecturer, Faculty of Computer Sciences, Kardan University

For inquiries, contact:

Dr. Tufail Ahmad Peerzada

Phone: +93786696244 Email: drd@kardan.edu.af

Abdullah Emran

Phone: +93765488085

Email: a.emran@kardan.edu.af

Conference Location

※常回 Kardan Conference Hall。 Old Taimani Square, Kabul, Afghanistan

kardan.edu.af